

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 179)

**Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında
Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun
Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/519)**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/101-1473/3973

16.8.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 22.7.1999 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

TASARI GEREKÇESİ

"Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşması" Hükümetimiz adına Adalet Bakanı Sayın Prof. Dr. Selçuk Özbek, Hırvatistan Cumhuriyeti adına ise Dışişleri Bakanı Sayın Mate Granic tarafından 10 Şubat 1999 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Söz konusu Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşması Türkiye ile Hırvatistan arasında mevcut tarihî, siyasi ve kültürel ilişkiler doğrultusunda gelişme eğilimi gösteren sosyal ve ekonomik ilişkilerin hukukî çerçevesini oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması tebligat ve istinabe konularında adli yardımlaşmayı kolaylaştırmaya yönelik bulunmaktadır. Bunun yanında Anlaşmada yeralan tanıma ve tenfize ilişkin hükümlerle taraflardan birinin mahkemelerince hukukî ve ticarî konularda verilen kararlar ile tazminat ile ilgili cezaî konulardaki mahkeme kararlarının belirli şartlar taşıması halinde diğer ülkede tanınması ve tenfizi mümkün kılınmıştır.

Anlaşma 3 kısım ve 24 maddeden oluşmaktadır.

1. kısım, genel hükümleri,

2. kısım, hukukî ve ticarî konularda adli yardımlaşma, adli kararların tanınması ve tenfizine ilişkin hükümleri,

3. kısım, nihai hükümleri,

İhtiva etmektedir.

Bu maddelerde öncelikle, her iki ülke vatandaşlarına eşit muamele, adli mercilere başvuruda kolaylık, teminattan muafiyet, adli müzaheretten yararlanma, tanık ve bilirkişilerin korunması ve yukarıda niteliği açıklanan mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizi gibi hususlar düzenlenmiştir.

Merkezi makam olarak, her iki Devletin Adalet Bakanlıkları tayin edilmiştir. Anlaşma uyarınca gönderilen her türlü talep belgeleri, tasdik ve benzeri formalitelerden muafır.

Tebliğat ve istinabe talebinin kaç ntısha olacağı, tercümesinin hangi dilde yapılacağı gibi hususlar Anlaşmada düzenlenmiştir.

Türk mahkemesi, Hırvatistan Cumhuriyeti mahkemesinin istinabe talebini yerine getirirken Türk hukuk mevzuatını uygulayacaktır. Taraflar, Türk mahkemesindeki işlemin yapılmasında, Örneğin bir tanığın dinlenmesinde hazır bulunmak istiyorlarsa, bu husus istinabe talebine yazılmalıdır. Türk mahkemesi de ilgili tarafın hazır bulunabilmesi için istenilen işlemin yapılacağı tarih ve yeri istinabe talebinde bulunan mahkemeye bildirir.

Tebliğat işlemleri sebebiyle, tebliğatı yapan ülke makamlarınca hiçbir masraf talep edilmez. İstinabe icrası da her ne mahiyette olursa olsun vergi ve sair masraf tediyesine yol açmaz. Bununla birlikte, bilirkişi ve tercüman masraflarının talep edilmesi mümkündür.

Tanuma ve tenfize ilişkin hükümler 2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun ve bu husustaki milletlerarası anlaşmalar esas alınarak hazırlanmıştır. Tanuma ve tenfiz talebine kararın aslına uygun bir örneği, gıyabında karar verilen tarafın usulüne uygun olarak mahkemeye davet edildiğini ve hukuki ehliyetsizliği durumunda mahkeme önünde temsil edildiğini tevsik eden belge ilave edilecektir.

Kararların tanınması ve tenfizi, talepte bulunulan Âkit Tarafın milli kanununun usullerine tabi olacak ve talepte bulunulan mahkeme, sadece iş bu Anlaşma hükümlerinde belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediğini incelemekle yetinecektir.

Talepte bulunan Âkit Taraf, bir tanık veya bilirkişinin kendi adli makamları önüne bizzat çıkmasını gerekli görüyorsa, Anlaşmada belirlenen kural ve şartlar dahilinde o tanık veya bilirkişiyi sözkonusu adli makamlar önüne çıkmaya davet etmesi mümkün olacaktır.

Talepte bulunan Âkit Tarafın adli makamları önüne çıkan bir tanık veya bilirkişinin, talepte bulunan tarafın ülkesine girişinden önce işlemiş olduğu suçlardan veya tanıklığı yahut bilirkişilik beyanından dolayı hakkında ceza kovuşturması yapılmayacak, hürriyetinden hiçbir şekilde mahrum edilemeyecektir.

Anlaşmanın son hükümleri yürürlüğe ilgili hususları düzenlemektedir. Buna göre, Anlaşma süresiz olarak akdolunmuştur. Bununla beraber iki tarafın da 6 ay önceden ihbarda bulunmak kaydıyla Anlaşmayı fesh etmek hakkı vardır.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşması" 10 Şubat 1999 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Sözkonusu Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşması Türkiye ile Hırvatistan arasında mevcut tarihî, siyasî ve kültürel ilişkiler doğrultusunda gelişme eğilimi gösteren sosyal ve ekonomik ilişkilerin hukukî çerçevesini oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması tebligat ve istinabe konularında adli yardımlaşmayı kolaylaştırmaya yönelik bulunmaktadır. Bunun yanında Anlaşmada yer alan tanıma ve tenfize ilişkin hükümlerle taraflardan birinin mahkemelerince hukukî ve ticarî konularda verilen kararlar ile tazminat ile ilgili cezaî konulardaki mahkeme kararlarının belirli şartlar taşıması halinde diğer ülkede tanınması ve tenfizi mümkün kılınmıştır.

Anlaşma 3 kısım ve 24 maddeden oluşmaktadır.

1. kısım, genel hükümleri,

2. kısım, hukukî ve ticarî konularda adli yardımlaşma, adli kararların tanınması ve tenfizine ilişkin hükümleri,

3. kısım, nihai hükümleri.

İhtiva etmektedir.

Bu maddelerde öncelikle, her iki ülke vatandaşlarına eşit muamele, adli mercilere başvuruda kolaylık, teminattan muafiyet, adli müzaheretten yararlanma, tanık ve bilirkişilerin korunması ve yukarıda niteliği açıklanan mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizi gibi hususlar düzenlenmiştir.

Merkezi makam olarak, her iki Devletin Adalet Bakanlıkları tayin edilmiştir. Anlaşma uyarınca gönderilen her türlü talep belgeleri, tasdik ve benzeri formalitelerden muafır.

Tebligat ve istinabe talebinin kaç nüsha olacağı, tercümesinin hangi dilde yapılacağı gibi hususlar Anlaşmada düzenlenmiştir.

Türk mahkemesi, Hırvatistan Cumhuriyeti mahkemesinin istinabe talebini yerine getirirken Türk hukuk mevzuatını uygulayacaktır. Taraflar, Türk mahkemesindeki işlemin yapılmasında, örneğin bir tanığın dinlenmesinde hazır bulunmak istiyorlarsa, bu husus istinabe talebine yazılmalıdır. Türk mahkemesi de ilgili tarafın hazır bulunabilmesi için istenilen işlemin yapılacağı tarih ve yeri istinabe talebinde bulunan mahkemeye bildirir.

Tebligat işlemleri sebebiyle, tebligatı yapan ülke makamlarınca hiçbir masraf talep edilmez. İstinabe icrası da her ne mahiyette olursa olsun vergi ve sair masraf tediyesine yol açmaz. Bununla birlikte, bilirkişi ve tercüman masraflarının talep edilmesi mümkündür.

Tanıma ve tenfize ilişkin hükümler 2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun ve bu husustaki milletlerarası anlaşmalar esas alınarak hazırlanmıştır. Tanıma ve tenfiz talebine kararın aslına uygun bir örneği, gıyabında karar verilen tarafın usulüne uygun olarak mahkemeye davet edildiğini ve hukukî ehliyetsizliği durumunda mahkeme önünde temsil edildiğini tevsik eden belge ilave edilecektir.

Kararların tanınması ve tenfizi, talepte bulunulan Âkit Tarafın millî kanununun usullerine tabi olacak ve talepte bulunulan mahkeme, sadece bu Anlaşma hükümlerinde belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediğini incelemekle yetinecektir.

Talepte bulunan Âkit Taraf, bir tanık veya bilirkişinin kendi adli makamları önüne bizzat çıkmasını gerekli görüyorsa, Anlaşmada belirtilen kural ve şartlar dahilinde o tanık veya bilirkişiyi sözkonusu adli makamlar önüne çıkmaya davet etmesi mümkün olacaktır.

Talepte bulunan Âkit Tarafın adli makamları önüne çıkan bir tanık veya bilirkişinin, talepte bulunan tarafın ülkesine girişinden önce işlemiş olduğu suçlardan veya tanıklığı yahut bilirkişilik beyanından dolayı hakkında ceza kovuşturması yapılmayacak, hürriyetinden hiçbir şekilde mahrum edilemeyecektir.

Anlaşmanın son hükümleri yürürlüğe ilgili hususları düzenlemektedir. Buna göre, Anlaşma süresiz olarak akdolanmıştır. Bununla beraber iki tarafın da 6 ay önceden ihbarda bulunmak kaydıyla Anlaşmayı fesh etmek hakkı vardır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 11519
Karar No. : 115

12.10.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 7 Ekim 1999 tarihli 15 üncü Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

İki ülke arasında mevcut tarihi, siyasî ve kültürel ilişkilere paralel olarak gelişen sosyal ve ekonomik ilişkiler sonucu hukukî ve ticarî konularda adli yardımlaşmayı kolaylaştırmak amacıyla taşıyan Tasarı Komisyonumuzca uygun görülerek, gerekçede yapılan değişiklikle kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Kâmrân İnan</i>	<i>B. Suat Çağlayan</i>	<i>Mehmet Kaya</i>
Van	İzmir	Kahramanmaraş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Ali Bilici</i>	<i>Ali Tekin</i>	<i>Müjdat Kayayerli</i>
Adana	Adana	Afyon
Üye	Üye	Üye
<i>Nesrin Ünal</i>	<i>Agâh Oktay Güner</i>	<i>Teoman Özalp</i>
Antalya	Balıkesir	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Erçeşlebi</i>	<i>Mahmut Erdir</i>	<i>Mustafa Yaman</i>
Denizli	Eskişehir	Giresun
Üye	Üye	Üye
<i>Ayfer Yılmaz</i>	<i>Osman Yumakoğulları</i>	<i>Rahmi Sezgin</i>
İçel	İstanbul	İzmir
Üye		Üye
<i>M. Necatî Çetinkaya</i>		<i>M. Cengiz Güleç</i>
Manisa		Sivas

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE HIRVATİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDA HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA ADLİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. - 10 Şubat 1999 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit

Başbakan

Dev. Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı

R. Önal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. Girel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

H. Gemici

Devlet Bakanı

F. Ünlü

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

K. Aydın

Tarım ve Köyişleri Bakanı V.

A. K. Tanrıku

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

S. Somuncuoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Çay

Millî Savunma Bakanı

S. Çakmak

Maliye Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı

Doç. Dr. O. Durmuş

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Y. Okuyan

Turizm Bakanı

E. Mumcu

Çevre Bakanı

F. Aytekin

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE HIRVATİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDA HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA ADLİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

ve Başb. Yrd.

M. C. Ersümer

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

Y. Yalova

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

E. S. Gaydalı

Devlet Bakanı

M. A. İrtemişlik

İçişleri Bakanı

S. Tantan

Millî Eğitim Bakanı

M. Bostancıoğlu

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. E. Öksüz

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrıku

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
HİRVATİSTAN CUMHURİYETİ
ARASINDA
HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA
ADLİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti

İki ülke arasında dostluk bağlarını pekiştirmek ve hukukî ve ticarî konularda karşılıklı adlî yardımlaşmayı egemenlik, ulusal bağımsızlık, haklarda eşitlik ve içişlerine karışmama ilkelerine dayanarak düzenlemek arzusuyla,

Hukukî ve ticarî konularda bir adlî yardımlaşma anlaşması akdedilmesine karar vermişler ve bu amaçla aşağıdaki hususlar üzerinde mutabık kalmışlardır:

KISIM I
BÖLÜM I
GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

1. Âkit Taraflardan birinin vatandaşları diğerinin ülkesinde haklarının ve menfaatlerinin hukukî ve yasal korunması hususlarında bu Devlet vatandaşları ile aynı haklara sahip olacaklardır.
2. Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, diğer Âkit Tarafın ülkesinde, hukukî ve ticarî konularda hak ve menfaatlerinin takibi ve korunmasında mahkemelere ve diğer yetkili makamlara, bu Âkit Tarafın vatandaşlarının tabi olduğu aynı şart ve formalitelerle serbestçe müracaat hakkına sahip olacaklardır.
3. Âkit Taraflardan birinde iş yeri merkezi olan ve bu tarafın mevzuatına uygun biçimde kurulmuş tüzel kişiler kamu düzenine aykırı olmadığı takdirde, işbu Anlaşmanın hükümlerinden yararlanma hakkına sahip olacaklardır.

Madde 2

1. Âkit Taraflar işbu Anlaşma gereğince adlî yardımlaşma taleplerini yerine getirmek üzere Merkezi Makamlar tayin edeceklerdir.
2. Türkiye Cumhuriyeti tarafından Merkezi Makam Adalet Bakanlığıdır. Hırvatistan Cumhuriyeti tarafından ise Merkezi Makam Adalet Bakanlığı kabul edilmiştir.
3. İşbu maddenin yukarıda zikredilen paragrafındaki hükümler, diplomatik veya konsolosluk kanallarından iletişim kurulmasına engel olmaz.

Madde 3

1. Bu Anlaşmanın 11 inci maddesinde belirtilenler dışındaki, adlî yardım talepleri ve buna ekli belgelere talepte bulunulan tarafın dilinde veya İngilizce olarak yapılmış onaylı tercümeleri eklenecektir.
2. Adlî yardımlaşmaya ilişkin istinabe talepleri ve bunların ekleri, talepte bulunan Âkit Tarafın dilinde yazılacak ve talepte bulunulan Âkit Tarafın dilinde veya İngilizce onaylı tercümesi eklenecektir.
3. Adlî yardım taleplerinin yerine getirilmesi ile ilgili belgeler talepte bulunulan Âkit Tarafın dilinde düzenlenecektir.

Madde 4

Âkit Tarafların Adalet Bakanlıkları talep üzerine, işbu Anlaşmaya konu teşkil eden hukukî sorunlara ilişkin olarak ülkelerindeki kanunlar ve uygulamalar hakkında birbirlerine karşılıklı olarak bilgi vereceklerdir.

KISIM II

BÖLÜM I

HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA ADLİ YARDIMLAŞMA

Madde 5

1. Âkit Tarafların yetkili makamları karşılıklı olarak hukukî ve ticarî konularda adlî yardım sağlamayı taahhüt ederler
2. Karşılıklı adlî yardım, özellikle belgelerin iletilmesi, Tarafların, tanıkların dinlenmesi ve bilirkişi incelemesi, keşif gibi usule ilişkin kararların icrasını kapsar.

Madde 6

1. Bir adlî yardım talebi şu hususları ihtiva edecektir:
 - a) Talepte bulunulan makamların adları;
 - b) Talep edilen olaya ilişkin işlemlerin mahiyeti;
 - c) Tarafların isimleri, daimi ve geçici adresleri (ikametgâhları veya oturdukları yerler), tabiiyetleri ve meslekleri;
 - d) Tarafların vekillerinin isimleri ve soyadları;
 - e) Talebin konusu ve icrası için gerekli bilgiler.
2. Bir adlî yardım talebi ve buna ekli belgeler, imzalanmış olmalı ve talepte bulunan makamın resmî mührünü taşımalıdır.

Madde 7

1. Talepte bulunulan makam, adlî yardım talebinin yerine getirilmesi sırasında, kendi kanun hükümlerini uygular. Bununla birlikte, talepte bulunan makamın isteği üzerine, talepte bulunulan Tarafın kanunlarına aykırı olmamak şartıyla diğer Âkit Tarafın usul hükümlerini uygulayabilir.
2. Talepte bulunulan makam adlî yardım talebinin yerine getirilmesinde yetkili değilse, sözkonusu talebi yetkili makama iletir ve bundan talepte bulunan makamı haberdar eder.
3. Talepte bulunulan makam, adlî yardım talebinin yerine getirilmesinden sonra belgeleri talepte bulunan makama iletir veya talebin yerine getirilmemesi halinde, bunu sebepleri ile bildirir.

Madde 8

1. Tebligat talebinde muhatabın tam adresi ve tebliğ edilecek belgeler belirtilmelidir.
2. Tebligat talebinde belirtilen adrese belgeler tebliğ edilemediği takdirde, talepte bulunulan makam muhatabın tam adresini tespit için lüzumlu tedbirleri alacaktır. Bu adresin tespit edilmesinin imkansızlığı halinde, talepte bulunulan makam, talepte bulunan makama bilgi verir ve belgeleri bu makama iade eder.
3. Tebligat alındısı talepte bulunulan Tarafın kanunlarına göre tanzim edilir. Tebligat alındısı tebliğ tarihini ve yerini ihtiva edecektir.
4. Talep edilen Taraf kendi topraklarında adlî yardım sebebiyle yapılan bütün masrafları üstlenecek ve bu masrafların ödenmesini talep etmeyecektir.

Madde 9

Bir adli yardım talebinin yerine getirilmesi, talep edilen Âkit Tarafın egemenliğine, güvenliğine veya kamu düzenine zarar vermesi halinde reddedilebilir. Bununla beraber red gerekçesi diğer Âkit Tarafa yazılı olarak bildirilecektir.

Madde 10

1. Hangi uyrukta olursa olsun bir davet üzerine, talepte bulunan Tarafın adli makamları öntüne çıkan bir tanık veya bilirkişi, talepte bulunan Âkit Tarafın ülkesinde, bu Âkit Taraf ülkesine girişinden önce işlenen bir suç dolayısıyla kovuşturulamayacağı veya tutuklanamayacağı gibi, daha önce itihaz olunan bir hüküm sebebiyle de cezalandırılmaz.

2. Bir tanık veya bilirkişi, daveti yapan makam tarafından hazır bulunmasının artık gerekli olmadığı hususu kendilerine bildirildiği tarihi takip eden 15 gün içinde, talepte bulunan Tarafın ülkesini terketmediği takdirde işbu dokümanlık sona erer. Tanık veya bilirkişinin iradesi dışındaki sebeplerle talepte bulunan Âkit Taraf ülkesini terketmediği süre, bu paragrafta öngörülen süre kapsamı dışında tutulacaktır.

3. Bu kişiler tanıklıkları veya bilirkişilikleri nedeniyle de kovuşturulamaz veya tutuklanamazlar.

4. Talepte bulunan makam tanık veya bilirkişi sıfatıyla davet edilen kişiyi kendi mevzuatında öngörülen şartlar dairesinde yol ve ikâmet giderlerinin ödeneceği ve bilirkişi için, bilirkişilik ücreti tediye olunacağı hususunda haberdar edecektir. Bu kişinin talebi üzerine, yol ve ikâmet giderlerinin karşılanması için sözü edilen makama bir avans ödenecektir.

BÖLÜM 2

BELGELER

Madde 11

Âkit Taraflardan birinin mahkemeleri veya diğer yetkili makamlarının talebi üzerine, diğer Taraf talepte bulunan tarafın vatandaşlarının ahvali şahsiyelerine mütedair belgelerin, şahsi işleri ve menfaatleri ile ilgili diğer belgelerin suretlerini tercmsiz ve ücretsiz gönderir.

Madde 12

1. Âkit Tarafların birinin ülkesinde yetkili makamlar tarafından tanzim edilmiş, verilmiş veya onaylanmış ve resmî mühür taşıyan belgeler ile bunların onaylı örnekleri diğer Âkit Tarafın topraklarında tasdik işlemine tabi tutulmadan geçerli olacaktır.

2. Bir Âkit Tarafın resmî makamlarınca düzenlenen belgeler, diğer Tarafın topraklarında düzenlenen resmî belgelerle aynı ispat kuvvetine sahiptir.

BÖLÜM 3

TEMİNAT AKÇESİNDEN (JUDICATUM SOLVI) VE YARGILAMA MASRAFLARINDAN MUAFİYET

Madde 13

1. Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, salt yabancı olmalarından veya diğer Tarafın ülkesinde ikametgâhları veya meskeni bulunmamasından ötürü teminat akçesi (Judicatum Solvi) vermekle yükümlü tutulamazlar.

2. İşbu maddenin birinci paragrafında belirtilen hususlar tüzel kişilere de uygulanır.

Madde 14

1. Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, diğer Tarafın mahkemeleri öntünde bu Âkit Tarafın vatandaşları gibi aynı şart ve ölçüde yargılama harç ve masraflarından muaf olmaktan ve ücretsiz adli müzaheretten faydalanırlar.

2. Bu adli yardım ve adli müzaheret icra işlemleri dahil olmak üzere davanın tüm işlemlerine uygulanır.

3. Âkit Taraflardan birinin yasal hükümleri uyarınca harç ve masraflardan muaf olmaktan yararlanan vatandaşlar, diğer Tarafın ülkesinde aynı davanın usule ilişkin işlemleri dolayısıyla ile de bu muafiyetten faydalanırlar.

Madde 15

1. 14 üncü madde hükmünden faydalanmak için gerekli şahsi, ailevi ve malvarlığı durumuna mütedair belge mütacaat edenin ikametgâhının veya meskeninin bulunduğu Âkit Tarafın yetkili makamları tarafından verilmelidir.

2. Şayet mütacaat edenin Âkit Tarafların birinde veya diğerinde ikametgâhu veya meskeni bulunmuyor ise, ülkesinin diplomatik misyon veya konsolosluğu söz konusu belgeyi kendisine verebilir.

3. Yargılama harç ve masraflardan muafiyet talebini karara bağlayacak adli makam işbu Anlaşmanın 3 üncü maddesinin 2 nci paragrafında öngörülen yöntemi izleyerek, bu belgeyi vermiş olan makamdaki tamamlayıcı bilgiler talep edebilir.

Madde 16

Şayet Âkit Taraflardan birinin mahkemesi, diğer Âkit Tarafın ülkesinde ikametgâhu veya meskeni bulunan bir şahsın belirli bir usul işlemini tamamlaması için bir süre tespit ederse, bu süre, evrakın muhatabına tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlar.

BÖLÜM 4

HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDAKİ KARARLARIN TANINMASI VE TENFİZİ

Madde 17

1. Âkit Taraflardan herhangi biri, diğre Âkit Taraf ülkesinde verilmiş aşağıdaki kararları, işbu Anlaşmada öngörülen şartlar altında tanıyacak ve tenfiz edecektir.

a) Hukukî ve ticarî konulara ilişkin adli kararlar ile hukukî konularla ilgili diğre yetkili makamların kararları;

b) Tazminata ilişkin olarak cezaî konularda verilmiş kararlar;

2. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra verilmiş olan hukukî ve ticarî konulardaki nihai mahiyette adli kararlar, karar olarak kabul edilir. Yukarıda 1 inci paragrafın (a) bendinde değinilen kararlar ancak, bunlara ilişkin hukukî ilişkilerin işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra doğmuş olması halinde nazara alınacaktır.

Madde 18

İşbu Anlaşmanın 17 nci maddesinde belirtilen kararlar, aşağıdaki şartları haiz olmaları halinde diğre Âkit tarafın ülkesinde tanınır ve tenfiz edilir:

a) Karar, verildiği Âkit Tarafın ülkesindeki kanunlara göre kesinleşmiş ve icra edilebilir olmalıdır;

b) Kararın verildiği Âkit Tarafın kanunlarına göre, davayı kaybeden taraf usulüne uygun surette mahkemeye davet edilmiş olmalıdır.

c) Davanın tarafları iddialarını savunma hakkından mahrum edilmemiş ve usulüne uygun olarak mahkemeye davet edilmiş bulunmalı ve kendilerine iddialarını ileri sürme ve savunmaya imkansızlıkları halinde temsil edilebilme fırsatı verilmiş olmalıdır.

d) Kararın tanınmasının ve tenfizinin talep edildiği Âkit Tarafın ülkesinde aynı muhakeme usulü çerçevesinde ve aynı taraflar arasında, daha önceden verilip kesinleşmiş bir mahkeme kararı bulunmamalıdır.

e) Kararın tanınmasının ve tenfizinin talep edildiği Âkit Tarafın yargı organlarında açılmış aynı taraflara, aynı sebebe ve aynı konuya dayanan bir dava bulunmamalıdır.

f) Karar, tanınması ve tenfizi talep edilen Âkit Tarafın kamu düzeni ile hukukî düzenin temel prensiplerine uygun olmalıdır.

Madde 19

1. Kararların tanınması ve tenfizine ilişkin talep aşağıdaki belgelerle doğrudan talepte bulunulan ülkenin yetkili mahkemesine yapılacaktır.

2. Talebe aşağıdaki belgeler eklenir:

a) Kararın kesinleşmiş olup, icra kuvvetini haiz olduğunu tevsik eden bir belgeyle aslına uygunluğu tasdik edilmiş bir sureti;

b) Aleyhinde karar alınan ve davaya katılmayan tarafın usulüne uygun surette mahkemeye davet edildiğini ve kendisini savunma imkanı bulunmadığından mahkeme önünde muteber şekilde temsil olunduğunu tevsik eden bir belge;

c) Bu maddenin yukarıda belirtilen (a) ve (b) paragraflarında belirtilen belgelerin, tanıma ve tenfizin talep edildiği Âkit Tarafın dilinde veya İngilizce yapılmış tasdikli tercümeleri.

Madde 20

1. Kararların tanınması ve tenfizine mütedair usule, tanıma ve tenfizin talep edildiği Âkit Tarafın kanunu uygulanır.

2. İşbu Anlaşmanın uygulanmasında, tanıma ve tenfizin talep edildiği makam, davanın esası ile bağlı olup, sadece bu Anlaşmada belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediğini inceleyecektir.

Madde 21

Bu Anlaşmanın, kararların tanınması ve tenfizine ilişkin hükümleri, Âkit Tarafların, adli bir icra işlemi sonucu elde edilen para ve eşyanın yabancı bir ülkeye transferi ile ilgili iç mevzuatına hâlel getirmez.

KISIM III

NIHAİ HÜKÜMLER

Madde 22

İşbu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek sorunlar diplomatik yoldan çözümlenecektir.

Madde 23

1. İşbu Anlaşma onaylanacak ve Onay Belgeleri Zagreb'te teati edilecektir.

2. İşbu Anlaşma Onay Belgelerinin teatisinden otuz gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 24

1. İşbu Anlaşma süresiz olarak yürürlükte kalacaktır. Bununla birlikte, Âkit Taraflardan her biri herhangi bir tarihte diğer Âkit Tarafa bildirmek kaydıyla Anlaşmayı feshedebilir.

2. Fesih, diğer Devletin böyle bir bildirim almasından 6 ay sonra geçerlilik kazanacaktır.

3. İşbu hükümlerin kanıtı olarak, Âkit Tarafların yetkili temsilcileri Anlaşmayı imzalamış ve mühürlerini tatbik etmişlerdir.

İşbu Anlaşma, Ankara'da 1999 Şubat ayının Onuncu günü, Türkçe, Hırvatça ve İngilizce dillerinde, ikişer nüsha ve herbiri esas metin olarak düzenlenmiştir. Metinlerin farklı yorumlanması halinde, İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

Prof. Dr. Selçuk ÖZTEK
Adalet Bakanı

HIRVATİSTAN CUMHURİYETİ
ADINA

Mate GRANIC
Dışişleri Bakanı

